

Gerrit Karsdorp

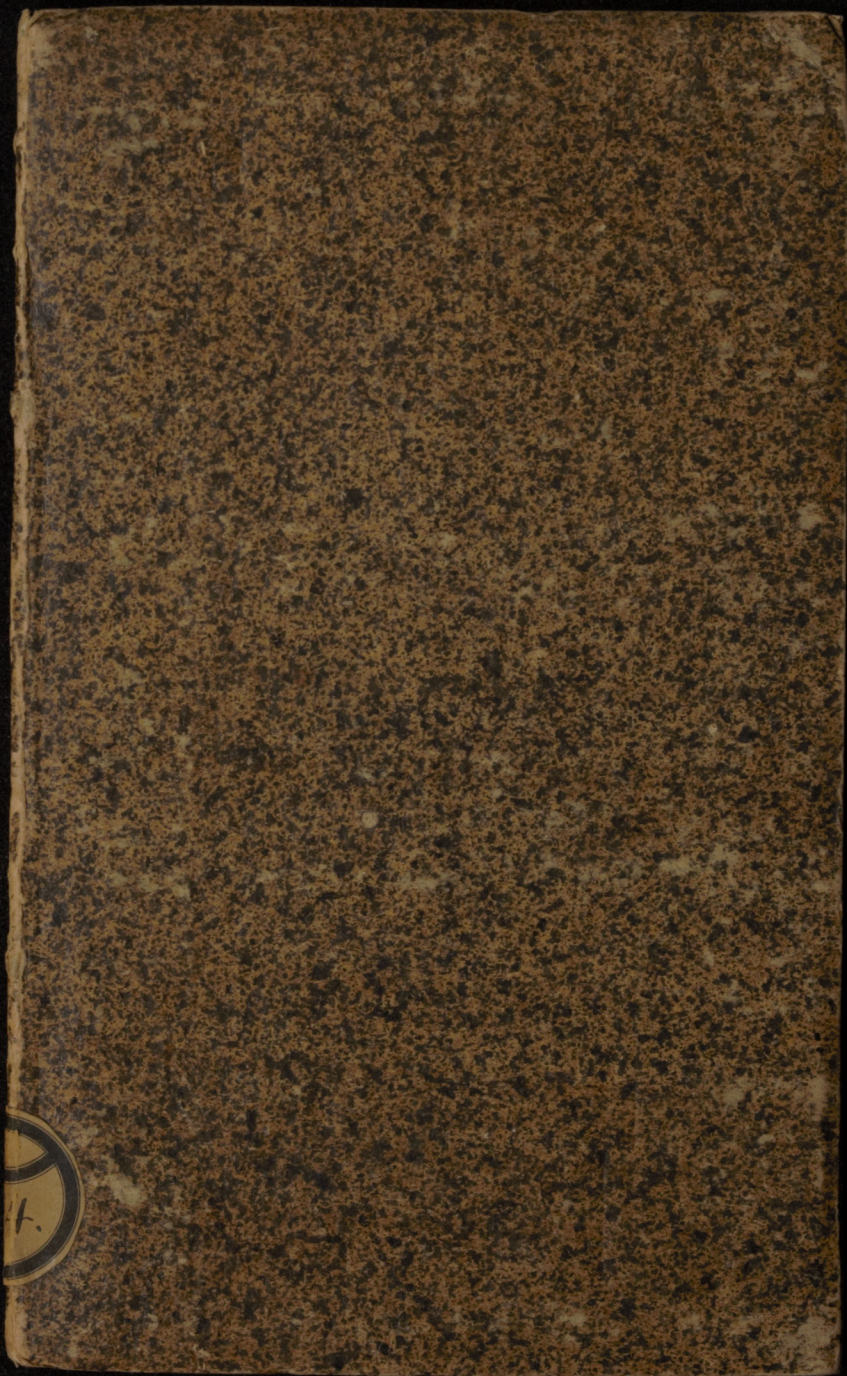
**De Zaaligheid Der Geener, Die In Den Heere Sterven : Voorgesteldt Uyt Openb. 14,
13. Over De Doot Van Den Eerwaarden Henrick Teunis De Jager, In Zyn Leeven
Oudste Leeraar Der Doopsgesinde Gemeente Tot Hamburg En Altona**

Hamburg: Hamburg: Gedruckt by Conradt Koning: En te bekomen by Gerhard De Vlieger, [1749]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1752356748>

Druck Freier Zugang

Universitäts
Bibliothek
Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn1752356748/phys_0001

DFG

40. 70

Cat Typhus

Sheet 207

Acta Quis absolute
10 Apr: 34-35, inter finis diffinitio in
Hoc finis, non id finis
arguitur!

F.L-3554.

DE
ZAALIGHEIT
DER GEENER,
DIE IN DEN
HEERE STERVEN
VOORGESTELT.
UYT OPENB. 14. 13.
OVER DE DOOT VAN DEN
EERWAARDEN
HENRICK TEUNIS
DE JAGER,
IN ZYN LEEVEN OUDSTE LEERAAR DER
DOOPSGESINDE GEMEENTE TOT HAMBURG
EN ALTONA.
DOOR
GERRIT KARSDORP,
LEERAAR IN DESELVE GEMEENTE.
MET EEN
VOORREDE
DOOR SYN AMPTGENOOT
GERRIT BEETS.

HAMBURG,
GEDRUCKT BY CONRADT KONING,
Ea te bekomen by GERHARD DE VLIAGER, in syn
Bockwinkel by de Beurs.

Den Autheur kent geen Exemplaren voor de
syne, dan die by hem eygenhandig syn
onderteekeut.

Gkarndorp

OPDRAGT

A A N

DE GEMEENTE DER DOOPSGESINDE
TOT HAMBURG EN ALTONA.

*Seer waarde en veelgeliefde Broederen
en Sufteren in onsen Heere Jesu Christi.*

De Liefde die ick u toedrage, de Ach-
tinge waarin myn overleedene
Amptgenoot by u was, en het verzoek
der Dienaaren in u naam aan my gedaan,
hebben my verplicht, deese Gedachtenis-
Reede in den Druck te geeven, en aan u
op te dragen. Ontfangt deselve met die
Toegeneegenheit, waarmede zy u ge-
schoncken wort. En ick sal Godt bidden,
dat

A 2

dat hy op dit onvolmaakte Werk zyn
Zeegen legge, op dat gy daaruyt Lee-
rende, hoe men in den Heere leeven en
sterven moet, ook by den Uytgang van
u Leeven, u rykelyk mag worden toe-
gevoegt, eenen ruymen Ingang in het
Koningryke onses Heeren en Zaaligmaa-
kers Jesu Christi, in deesen Wensch ver-
blyve ick.

Altona, den 16 May

A. 1749.

uwer aller van Harten toe-
geneegene en bereydwillige
Dienaar in Christus.

GERRIT KARSDORP.

VOOR REEDEN

AEN ALLE CHRISTELYKE EN BESCHEY-
DENE LEESERS.

Hoewel ik by my selven onnodig ge-
dacht hebbe, den Druk deeser Pre-
dikatie die U hieronder de Ogen
koomt, en die gedaan is, om het salig
overlyden van onsen Eerwaerden Broe-
der, en Oudsten Amptgenoot, ter God-
vrugtige en stigtelyke Nagedagtenisse de
gemoederen in te prenten, met een Aen-
pryfsinge door myne geringe Letteren te
belasten, aengesien de Stoffe selfs die daerin
behandelt word, en het oogmerk waer
toese geschickt was, alreede kragtig ge-
noeg bevonden is, om van eene Kerk vol
Toehoorderen, onder het aenhoren der-
selver met een meer dan gemeene Toege-
neegenheyd en ontroeringe des Herten
omhelst te worden.

Egter op het goedvinden en 't verzoek
van den Eerwaerden Kerkenraed onser
Gemeente heb ik my niet willen ont-trek-
ken van eene Aenspraak, die (so se geen
Nuttigheyd doen mogt,) egter ook ho-
pent-

pentlyk geen Schade sal toebrenghen, en die so veel tēliger uyt de Pen sal vloeyen, als de Aenmerkinge die we daeromtrent te errinneren hebben, uyt den overvloed des Herten voortkomende, het Oogmerk, en de Nuttigheyd deeser Lykreeden aen elk, met een beknopt vertoog klaar en duydelyk fullen doen inde Ogen ligten.

Het Oogmerk deeser Lyk- en Gedagtenis-Reeden is 'thans niet, om den overleedenen eenige Eere of eenige Weldaad te bewyzen, met yts tot synen Loff te melden, dit sou te lafhartig syn voor verstandige en Godvrugtige Gemoederen.

Maer het Oogmerk is, om den Heere te geven de Eere synes Naams, en niet te vergeeten de Weldaad die de Alderhoogste door so een bequaam Werktuyg tot opbouw van syn Kerk ons had geschonken; en tegelyk om als in een geheyligde Naleefinge, sommige syner laatste Woorden als Prikkelen, en als Nagelen diep te doen indalen in de Geheugenisse, en het Herte dergeener die door syn Dienst gestigt geworden. Stellende ons daerby voor Oogen de salige Standts-Verwisseling die den overleedenen te beurt gevallen, welken overweeginge de Saakelykste vertroostingē moet uytleeveren over
het

het verlies van so een Dierbaar Kerk - Pi-
 laar, aen welken men volgens de Liefde
 die men hem toedraegt en schuldig is,
 deesse salige Ruste na synen Arbyd geen-
 sins misgunnen moet. De Overweegin-
 ge van deesse Saligheyd verstrekt daarbe-
 neffens aen yder godvrugtige een kragt-
 ge Spoor om den Wech des Heyls die
 deesse Dienstknecht des Alderhoogsten uyt
 des Heeren Woord geleert en aangewe-
 sen heeft, getrouwelyk te bewandelen,
 op dat synen onvermoeyden Arbeyd in
 het Werk des Heeren, waerin hy standt-
 vastig, onbeweeglyk en altyt overvloedig
 was, (ook in syn laeste Siekte en kort
 voor syn Dood, waarvan in deesse Gedag-
 tenis Predikatie sommige der gewigtigste
 Stukken worden bygebracht,) dat deesen
 Arbeyd seg ik, niet ydelsy, maar van sulc
 een gewenschte uytwerkinge mag bevon-
 den worden, dat veele Zielen met de Vrug-
 ten deessels aengevult, uyt dit Lichaem
 scheydende, ook de Saligheyd der Doode
 die in den Heere sterven, ondervinden
 en Rusten mogen van haren Arbeyd, ter-
 wyl alle hare Werken die in Gode gedaan
 syn, haar navolgen ten Leeven en ter sa-
 lige Onsterfelykhyd.

Sie daar geliefde Leefers, het Oog-
 merk en de Nuttigheyd van een Werk,
 A 4 dat

dat veele gewenscht hebben, door den
Druck gemeente sien, Ontfang en gebruyk
het tot dat Eynde, en met so veel Liefde
als het selve tot uwen Dienst word daer
gereykt.

En Gy dierbare Gemeente, aen wel-
ke dit Werkje opgedragen, en voor welke
het insonderheyd geschikt is, biddet den
Almagtigen dat hy daeraen uyt Genade
synen Zeegen hegte, en voorts uwe Leera-
ren, die U tot nog toe in het Leeven syn
overgelaten, meer en meer verligte, en
versterke, en ondersteune en zeegene,
met so veel Wysheyd, en Gaven als er no-
dig syn, om U te dienen en te helpen op-
bouwen tot eenen Heyligen Tempel in
den Heere, en tot eene Woonsteede Gods
in den Geest, so vind sig in deese uwe
Voorbeede meede ingesloten, die ook
voor U Bid, en die

Hamburg, d. 16 May

1749.

Uwe Geringste Dienar is
in Christo

GERRIT BEETS.

De Genade van onsen Heere Jesus
Christus, de Liefde Godts, en de
Gemeenschap des H. Geests
zy met u allen,
Amen.

VOORREEDEN.

Wanneer Lazarus de Broeder van Ma-
ria en Martha gestorven was, en
onsen Zaaligmaaker dit aan zyn
Discipelen bekend maakte, dan segt
Hy: *Lazarus onse Vrient slaapt!* Dog wyl de
Apostelen dit niet verstonden, maar meenden
dat Hy van den natuurlyken slaap sprack, soo
verklaarde Jesus sig naader en sprack Vry uyt:
Lazarus is gestorven. Joh. II, II. 14.

Een Vrient van Godt en Christus te zyn, is
het allergrootste, het allerheerlykste, dat een
sterffeling bereyken kan. Tenaansien van La-
zarus will Jesus met dit Woort seggen, dat
gelyk hy Lazarus lief hadde, en deese hem
oprecht beminde, er tusschen hun, sulc een
nauwe Band van Vrientschap en Vereeniging
geslooten lag, die door geen Doot nog Leeven
A 5 soude

ſoude konnen verbrooken worden. En wanneer ſulk een Vrient van Jeſus geſtorven is, dan is Hy niet Doot maar Hy ſlaapt, en geniet het aangenaame van een aller verquickelykſte ruſte. O zaaligen Stant, hoe goet is het, een Vrient van Jeſus te zyn!

Broeders, gy weet het dat wy teegenwoordig ook een Bootſchap des Doots u voor te dragen hebben: Ja gy weet het wat wy ſeggen willen: *Uw Oudſte Leeraar, onſen ſeer geliefden Vrient en Amptgenoot is geſtorven!* En gelyk gy, wanneer wy op zyn Tyt ons hier over uytbreyden, duydelyk ſult ſien, dat Hy als een Vrient van Jeſus is geſtorven, ſoo hebt gy ook zyn Doot als een ſoete ſlaap aan te merken. Wat is dan eygender als teegenwoordig de ruſte der Heyligen u voor te dragen, op dat ook door zyn Doot het geloove in ons verſterckt, en Godt in onſe Harten verheerlykt worde.

Dog terwyl wy hier toe uyt ons ſelven onbequaam zyn, en alle goede giften en volmaakte Gaven van den Vader der Lichten zyn af daalende, ſoo laat ons bidden &c.

Text. Openb. 14, 13.

Zaalig zyn de Dooede, die in den Heere ſterven, van nu aan: Ja ſegt de Geest, op dat zy ruſten moogen van haaren Arbeit: ende haare Werken volgen met haar.

In-

INLEYDING.

*De Dag' des Doots is beeter, dan de Dag dat
jmant gebooren wort. Soo sprack well eer
de Wyfste der Koningen. Pred. 7, 1.*

Dat de wyfe Vorft hier bepaaldelyk van den Doot der Rechtveerdigen spreekt, blykt uyt het Voorgaande. Want eerst heeft hy gefegt: *Een goede Naam is beeter dan goede Olie.* Dat is een goet Geruchte, dat een Rechtveerdige door fyn goede Daaden verweckt, veroorzaakt de alleraangenaamfte Naegedachteniffe. En daar op volgt dan: *En de Dag des Doots is beeter, dan de Dag dat jmant gebooren wort.*

In t gemeen Wort den Dag der Geboorte, als een Dag van Blydschap aangemerkt. Pharao viert dien Dag met een prachtige Maaltyt. Gen. 40, 20. En met wat dartelheit en overdaat Herodes fig op fyn Geboorte Dag verblyde, is ingelyks bekend. Marc. 6. Maar foo doet een Rechtveerdige niet. Hy denkt hoogergedachten, wanneer hy fig in zyn Geboorte Dag verbleyt. *Ick loove u, segt David, dat ick op een heel vreeselyke Wyfe wonderbaarlyk gemaakt ben, wonderlyk zyn uwe Wercken! ook weet het myne Zielle seer well.* En daarom, *hoe kostelyk zyn my, O Godt uwe gedachten!* Pl. 139. 14. 17. Ja een Rechtveerdige gaat verder met zyn Overdenkingen. Hy verblyd fig ook in de gevolgen van zyn Geboorte Dag, en wat meenigerly Welldaaden hy seedert dien genooten: By-
sonder

sonder hoe hy door de Genaade in Christus is geroepen, verlicht, gerechtveerdigt, geheyligt, en een erfgenaam des Leevens geworden. O met wat Dankbaarheid en vreugde Wort dan zyn Harte vervult? Selfs in een Stant van Verdruckingen, ja van Harde verdruckingen, wanneer Angst en Droefheit hem beklemmt, dan versterken hem deese Gedachten, wyl hy vertrouwt, dat die Godt, die hem heeft uyt de Baarmoeder getrocken, en van der jeugt aan gedragen en geleyt, ook zyn Godt sal zyn, tot in den Grysen Ouderdom, ja eewig ende altoos.

Maar wat genoegelyke Overdenkingen, de Geboorte Dag ook by een Rechtveerdige verwecken mag: *De Dag des Doots is egter beeter.* Niet op sig selve, en als of die Dag soo aange naam aan te merken. Neen: de Doot is de menschelyke Natuur een Koning der Verschrieking. Selfs een Rechtveerdige Hiskias, die seggen kan: *Heere, gy weet loe ick voor u Aangesichte in Waarheit en Oprechtheit hebbe gewandelt, wanneer de Doot hem wort aangekondigt, dan keert hy het aangesichte nae de Wandt, en weent gansch seer.* Jes 38. Ook wort het Huys van een Verstorvene in een Klaaghuis verandert, en elk die hem lief gehad kan sig nauweliks van traanen onthouden. *Maar beeter is den Dag des Doots* ten aansien van de Zaalige gevolgen: bysonder wanneer een Rechtveerdige gestorven zynde, zyne Ziele sig bevryt vint van alle quaat, en vervult met alle Goed, genietende

nietende eene aller verquickelykste Ruste, in de Gemeenschap van haaren Godt en Zaaligmaaker, tot op den Dag der Openbaaringe van onsen Heere Jesus Christus.

En dit is het beeterre, het aangenaamere, dat de Stemme uyt den Heemel ons van den Dag des Doots verkondigt, in de Woorden van onsen Teegenwoordigen Text.

De H. Johannes siet in 't voorgaande Het Lam, staande op den Berg Zion, met Hondert vier en veertig duysent verseegelde. Hy Hoort eene Stemme van veele Cither-speelders, singende en spelende voor den Troon een nieuw Gesang. Een en Engel vliegt in t midden des Heemels, hebbende het eewig Evangelium: En eenen anderen roept den Val van Babel uyt. Terwyl nu Johannes denkt op de bloet-getuygen, die voor, en by de Val van Babel, om het Getuygenisse Jesu souden gedoot worden: waarom hy ook Vs. 12. schryft, *hier is de lydzaamheit der Heyligen: hier zyn se die de Gehoorden Godts bewaaren, en het geloove Jesu.* Siet, soo openbaart een Stemme uyt den Heemel, wat aangenaamen Ruste deese Heylige te verwachten hebben. En ick hoorde eene Stemme uyt den Heemel, die tot my seyde, schryft: *Zaalig zyn de Dooden die in den Heere sterven, van nu aan: Ja segt de Geest, op dat zy rusten moogen van haaren Arbeit: ende haare Werken volgen met haar.*

Gy weet Geliefde, tot wat Oogmerk wy
deese

deese woorden hebben uytgekoosen, en het sal duydelyk gesegt worden, wanneer wy tot het Toepasselyke overgaan. Scherpt dan uwe Aandacht: Op dat het beeter, het Liefelyke, dat in den Doot der Heyligen sig opdoet, u geloove mag versterken, en gy toebereyt wordet, om wanneer ook den Dag uwes Doots komt, gy Zaalig, en soo het Godt behaagt, vrolyk moogt van hier scheiden.

Twée Hooftsaaken zyn in onsen Text aan te merken-

- I. De Persoonen van wie hier gesproken wort. *De Doode die in den Heere sterven.* En
- II. Haare Gelucksaaligheid. Zy zyn *Zaalig van nu aan: Ja segt de Geest, op dat zy rusten moogen van haaren Arbeit: ende haare Werken volgen met haar.*

Groote Heyland! die voor ons aan t Kruys gestorven zynde, niet alleen in t Paradys zyt ingegaan, maar ook den bekeerden Moorde-naar meede hebt ingebracht, ten bewys dat gy daar ook voor ons eene Rustplaats hebbe bereyt; versterkt ons Geloove, en maakt ons waardig en bequaam, dat wanneer onse Tyt daar is, wy meede moogen ingaan in deese Ruste, en rusten van alle onse Werken, gelyk gy gerust hebt van de uwe. Amen.

Eerste

Eerste Hooftdeel.

Wanneer wy in onse eerste Afdeeling voorstellen, de Perfoonen van wie hier gesproken wort, dan worden zy door de Heemel Stem genoemd, *de Dooede die in den Heere sterven.*

De Dooede syn hier geen geestelyk Dooede, of die vervreemt zyn van het Leeven dat uyt Godt is, maar die natuurlyk gestorven zyn, die den Geest gegeven hebben, en welkers Zielen van haare Lichaamen zyn afgescheyden. Indien de Mensch in zyne eerste Regtheit waare gebleeven, men soude van geen Doot of Dooede geweten hebben: maar seedert hy in de sonde viel, is over hem en alle zyne Naakomelingen, dit goddelyke Vonnis uyt gesproken: *Mensche gy sult den Doot sterven.* Niemant wort hier verschoont, niemant wort hier uyt gesondert, hy zy Koning of Onderdaan, ryk ofte arm, jong ofte oud, geleert ofte ongeleert, *het is den Mensch gesett eenmaal te sterven.* Hebr. 9, 27. *Ja wat man leeft er, die de Doot niet sien en sal? die zyne Ziele sal bevryden van het gewelt des Gravs?* Sela! Pf. 89. 49.

Dog hier wort niet van alle Dooede gesproken, maar bepaaldelyk van sulke Dooede, die in den Heere Sterven.

De Heere is onsen Hcere Jesus Christus. Deese is de Heere uyt den Heemel. 1 Corinth. 15, 47. De Heere der Heerlykheit, 1 Corinth. 2, 8. De Heere van alles. Hand. 10, 36. *Want door hem*
2. y 12

zyn alle Dingen geschaapen, die in de Heemelen en die op de aarde zyn, die sienelyk en die onzienelyk zyn, het zy Throonen, het zy Heerschappyen, het zy overheeden, het zy Machten: Alle Dingen zyn door hem, en tot hem geschaapen: en hy is voor alle Dingen, en alle Dingen bestaan t Saamen door hem. Col. 1, 16. 17. Soo dat hy over alle schepselen het gebiet voert. Bysonder is hy onsen Heere, wyl hy als waare Mensch en Middelaar, ons door den dieren Prys van zyn Bloet, ten Eygendom gekocht, en ons door syn Woort en Geest, tot synen Dienst bequaam maakt, op dat wy ook naamaals met hem Leeven en heerschen sullen. De Heere heeft ons gemaakt, ende niet wy, tot zyn Volk en tot Schaapen zyner Weyde. Ps. 100, 3.

Wanneer nu deese Stemme uyt den Heemel spreekt, van in den Heere te sterven: Soo siet dit in de eerste Plaats op de Doot der Martelaaren, die om het Getuygenisse Jesu alreede gestorven syn, en voor de Val van Babel nog sterven sullen: dog soo, dat ook teffens alle geloovige, meede daar onder begreepen worden. Want van alle waare geloovige, sy moogen een gewelldige, of een natuierlyke Doot sterven, wort selegt, dat sy in Christus zyn, en wie in Christus is, die sterfft ook in hem. Gelyk ook deese woorden, in Jesus ontslaapen of gestorven te zyn, doorgaans op alle geloovige toegeëygent worden. I Corinth. 15, 18. I Thess. 4, 14.

In den Heere te sterven, segt soo veel als te sterven in de Gemeenschap des Heeren. En wie in den Heere sterven will, die moet eerst in den Heere leeven. Want als Christus ons het Leeven is, dan is het sterven Gewinn Philip. 1, 21. Eerst moet men sig tot Godt bekeeren, den Heere Jesus door het Geloove aanneemen, en uyt den Geloove, door zyn Bloet gerechtveerdigt, en door zyn Geest geheyligt worden: ook als een leevende Ranke, met Hem den waaren Wynstock, sulc een Vereeniging en Gemeenschap hebben, dat men dagelyks uyt hem, het sap, den Geest des Leevens trecke, om Vruchten der Gerechtigheid voort te brengen, die gode aangenaam zyn door Christus Jesus En komt dan de Doot, het zy verwacht, of onverwacht, dan sterfft men in den Heere. Bysonder heet dit in den Heere sterven; Wanneer men in zyn doodelyke Krankheit, bestendig, en met een Liefhebbent Vertrouwen, den Heere Jesus aankleeft: Wanner men zyn sondige gebreken en onvollmaaktheeden, die ook een vroom Gemoet als dan dickwills in sig gewaar wert, den Heere Jesus voorlegt, en hem bidt, dat Hy door syn dierbaar Bloet ons daarvan suyer en witt maake: en wanneer men gevoelt, dat de Doot aan t Harte komt, dan door het Geloove, soo veel te dieper indringt, in het Liefhebbende Harte, en in de geopende Wonden en Armen van Jesus, roepende met een verborgene en hartelyke Versuchtinge, *Heere Jesus ontfange mynen Geest.* Hand. 7, 59. Tot dat eindelyk de Ziele haare Reyse nae de Eewigheit aan-
B
vaart.

vaart. Siet, dat heet *in den Heere te sterven*. En wie soo sterfft, van die moogen wy met de Woorden van Davit seggen: *Kostelyk is in de Oogen des Heeren de Doot zyner Gunstgenooten*. Ps. 116, 15.

II. Hoofddeel.

Siet, dit zyn de Persoonen waar van de Stemme uyt den Heemel spreekt. Nu hebben wy in onse tweede Afdeeling te overweegen, de Gelucksaaligheid die haar wort toegeëygent. En daarvan wort gesegt: *Zy zyn zaalig van nu aan: Ja segt de Geest, op dat zy rusten moogen van baaren Arbeit, en haare Werken volgen met haar*.

Het Woort *Zaalig*, onderstelt sulke aange-naame Dingen, dat selfs de bloote Klank van dit Woort, by een waare geloovige, de allergeuoeglykste Denkbeelden moet verwecken. Want het beteekent eene Bevryding van alle Quaat en Rampen, en eene Genieting van alle Goed, bysonder in het Hoogste Goet, het welke bestaat in de Gemeenschap van den alleen zaaligen Godt, en onsen Heere Jesus Christus. Dog gelyk de Stand der Zaaligheid haar onderscheydentlyke Graden en Trappen heeft, soo wort het Woort *Zaalig*, of in een enger, of in een ruymmer sin gebruykt, nae dat de Stant is waar aan het toegeeygent wort. Wort het toe geëygent aan de Stant der Genaade in dit Leeven, dan beteekent het de eerste en aan wassende beginselen der Zaaligheid. Eph. 2, 8. Wort het toegestapt aan de Stant der Zaalig-
gestor.

gestorvene, of gelyk de Heemel Stemme spreekt, aan die *in den Heere* gestorven zyn, dan siet het op een hoogere Volmaaktheit in deese Zaaligheid. En wanneer het gebruykt wort van de Stant der Heerlykheit, dan siet het op een volstreckte Vollmaakinge, daar Godt alles en in allen sal zyn.

Wanneer nu dit Woort, de Stant der Zaalig-gestorvene bedoelt, dan beteekent het een tweevoudige Zaaligheid, bestaande

1. Daarin, dat de geloovige die in den Heere gestorven zyn, verlost zyn van alle Quaat, beydes nae Lichaam en Ziele. Het Lichaam is dan van alle Smarten en Vermoeytheden voor eewig ontbonden, en rust in het Graf, als in een stille Slaapkamer. Want soo spreekt er Jesaias van: *Sy sullen in gaan in Vreede, sy sullen rusten op haare Slaapsteeden, een yglyk die in zyn Oprechtigheit gewandelt heeft.* II. 57, 2. 'T is waar, het Lichaam is de Verrottinge onderworpen, maar dat siet nog gevoelt het niet, en in den Dag der Opstandinge, dan is de Blytschap soo groot, dat aan de voorige Dingen niet meer gedacht wort. Daarby is de Ziele ook van alle Quaat verlost. Zy heeft in het Bloet van Jesus eene volmaakte Vergeevinge van alle Sonden, en de Wortel der Verdorvenheit is ook uyt haar weg genoomen. Zy weet niets meer van onordentelyke Gedachten, sondige Neygingen, swaarmoedige Invallen, en drukkende Sorgen, waarmede sy soo dickwills in

B 2

dit

dit Leeven te fryden hadde. Ook vreesf zy niet voor de Verdoemniffe, want wie in Christus is gestorven, die is uyt den Doot tot het Leeven over gegaan: met een Woort, fy is van alle Quaat voor altoos vry gemaakt. En daarby bestaat ook deefe Zaaligheid.

2. Daarin, dat de Ziele in die Stant eene Genietinge heeft van het Goede, ja van het Hoogste Goed, in sulck een Hoogen maate, die den Heere bekent is. Godts Geeft, die tot ons als tot Kinderen spreekt, stelt ons deefe Zaaligheid, met sulke aangenaame Uytdruckingen voor de Oogen, dat schoon wy maar ten deele kennen, wy egter de allerliefelykste Denkbeelden daardoor in ons verweckt vinden. Want *in het Paradys te zyn, met Christus te zyn, en by Christus in te woonen*, dat moet waarlyk iets beteekenen, waarin een onuytsprekelyk Genoegen wort onder vonden. Te meer om dat dan alle Onvollmaaktheit uyt de Ziele weggenomen, en het goddelyke Licht, haar Verftant, haar Wille, haar Concientie, en alle haare togten en Neygingen, met sulck een Helderheit beftraalt, dat ty de allerfoetste Gewaarwordingen, van Godts oneindige Liefde in Jesus Christus smaakt, en daarby in haare Hoop en Verwachting, eene nog veel grooter Heerlykheit te Gemoet fiet, die in de Opftandinge der Rechtveerdigen, haar fal meede gedeelt worden.

En deefe Zaaligheid genieten de geene die
in

in den Heere sterven, *van nu aan*. Niet nae veele Jaaren, niet nae veele eewen, maar terstont, sonder uytstelt, soo als de Ziele van het Lichaam is gescheiden. De Schrifftuur bevestigt dit op het krachtigste. Een en Simeon sterft in die Verwachting, *nu seyt hy, nu laat gy, Heere, uwen Dienstknecht gaan in Vreede, nae u Woort*. Luc. 2, 29. Lazarus gestorven zynde, wiert terstont *door de Engelen gedragen in Abrahams Schoot*. Luc 16, 22. Tot den bekeerden Moordenaar spreekt onsen Zaaligmaaker, *Voorwaar, ick segge u, Heeden sult gy met my in het Paradys zyn*. Luc. 23, 43. En de Soone Godts selve: *Voorwaar, voorwaar segge ick u, die myn Woort hoort, en Gelooft hem die my gesonden heeft, die heeft het eeuwige Leeven, ende en komt niet in de Verdoemenisse: maar is nyt den Doot overgegaan in het Leeven* Joh. 5, 24. *Waarom ook Poulus betuygde: Ick hebbe begeerte om ontbonden te worden, ende met Christus te zyn*. Phil. 1, 23. Geevende daarmee te kennen, dat hy ontbonden zynde, terstont met Christus soude zyn.

En will men meer bewys: *Ia, segt de Geest*. Te weeten de Heylige Geest, de Geest der Waarheit, die van den Vader en den Soone uytgaat, en alles leert. Het zy hy door een woordelyke Stemm dit *Ia!* uyt den Throon heeft gesproken: of liever, door een onmiddeldbaare Instraling, deese Bevestiging, in het Harte van Johannes gelegd. *Ia, segt de Geest*. Alles will hy seggen, wat deese Stemme uyt

den Heemel gesproken heeft, soo ten aan sien van de Zaaligheid der geene die in den Heere sterven, als ook dat die van nu aan is, dit alles is ia en Amen, en myn Kerk kan hierop Vertrouwen, als op een onfeylbaare Waarheit aller Aanneeminge waardig.

Maar in wat zin zynse *Zaalig van nu aan?* hebben dan de Zaalig- gestorvene terstont, het volle genott in de Heerlykheit? neen, dit erlangen sy niet, bevoor haare Lichaamen opgeweekt en verheerlykt syn. Maar zy zyn zaalig soo als de Geest dit verklaart: Ia, segt de Geest, *op dat zy rusten moogen van haaren Arbeit.*

Den *Arbeit* waarvan hier gesproken wort, beteekent niet alleen alle Wercksaamheeden, Vermoeyingen, Sorgen, Smarten, Krankheeden, en wat meer het menschelyke Leeven onderworpen is, soo dat gelyk Moses spreekt, *het uytneemenste van onse Dagen moeyte en Verdriet is, Ps 90, 10.*; Maar het siet ook op een bysondere Arbeit, *haaren Arbeit*, een Arbeit die alleen den Christenen eygen. En wat is dien Arbeit anders als een stryden, om in te gaan door de enge Poorte: een Loopen in de Loopbaane der Godtsaaligheid; een kruysigen van het Vleesch en desselfs begeerlykheeden; benevens alle dien Arbeit der Liefde in deugt en goede Werken. Bysonder wort dit ook eenen Arbeit genoemd, wanneer imand daartoe geroepen is, om tot Verheerlyking van Godt, en tot Dienst van zynen Naasten het Evangelium te

te verkondigen. *Ick weet uwe Werken, en uwen Arbeit* segt de Soon Godts tot den Engel der Gemeente van Ephesen, Openb. 2, 2. Waarom ook de Leeraaren *Arbeiders* worden genoemd. Matth. 9, 37. Voornaamelyk om dat se *arbeiden in het Woort en de Leere*. I Timoth. 5, 17.

En van deesen *Arbeit rusten zy*, die in den Heere gestorven zyn. En dat is een Ruste die niet alleen bestaat in een ophouden van de voorige Werksaamheit, maar ook in een allersoetste en Liefelykste Verquickinge. Want daar de *Ziele in het Paradys is*, daar se *met Christus is*, en daar sy *by den Heere inwoont*, daar geniet sy ook de allervriendelykste omhelzingen van haaren Ziels Bruydegom. En wat onuytdenkelyke Lieflykheeden zy dan in Jesus Gemeenschap geniet, kan eeniger maate uyt de Woorden van Petrus worden afgeleyt. Want is dit de Waarheit, gelyk een waare geloovige dit by Ondervinding, en in bysonder Genaade uren kent, dat hy selfs in dit onvollmaakte Leeven korte Tyt-poosen hebben kan, waarin hy *in Jesus, dien hy niet ziet, maar in hem Gelooft, en hem lief heeft, sig verheugt met eene onuytspreekelyke en heerlyke Vreugde*. I Petr. 1, 8. Hoe veel te meer is het dan waaragtig, dat als de *Ziele in het Paradys, en van naeby met Christus is*, sy dan sulke allersoetste Liefelykheeden in zyne Gemeenschap gewaar wort, die nu van ons niet kunnen uytgedacht nog uytgesproken worden.

En (voegt de Geest er by) *haare Werken volgen met haar.*

De *Werken* zyn hier de goede *Werken*, naame-lyk de *Werken* des Geloofs, der Liefde, der Hoope, der Barmhertigheit, der Lydsaamheit, der Verdraagzaamheit, der Langmoedigheit, der Needrigheit, der Oprechtheit, der Getrouwheit en Stantvastigheit: Met een Woort, alles wat een Christen door het Geloove, om Christus Wille, en tot zyn Eere en Dienst, gedaan en gelee- den heeft.

En deese *Werken volgen met haar*. Niet de *Werken* selve, want die kunnen niet volgen, om datse Daaden zyn, die in der Tyt zyn afge- daan: Maar de Vruchten deeser *Werken* die volgen met haar. 'T is waar, de Rechtveer- dige hebben eertyts, en voor haare Bekeeringe, ook sondige *Werken* gedaan: En wat haar goede *Werken* in de Stant der Verniewinge betreft, deese zyn gebreckelyk geweest. Maar all dat sondige en gebreckelyke, volgt niet meede, om dat zy de Verlossinge hebben in Je- sus Bloet, naamentlyk de Vergeevinge haarer Sonden: En wat Godt vergeeven heeft, daar aan will hy in Eewigheit niet meer gedenken. Maar de goede *Werken* volgen, ia zy volgen terstont, soo als de Ziele van het Lichaam is af- gescheyden. By voorbeeld: imant heeft den Heere Jesus door het Geloove met een oprech- te Liefde aangehangen, en is een Geest met hem geweest. I Corinth. 6, 10. Terstont volgt de
Vrugt

Vrugt van dat Werk, soo dat de Ziele van het Lichaam uyt woonende, die selve Liefde, ia onvergelykelyk soeter, in sig ontdekt, en met de allersoetste Liefde van Jesus verquickt wort. Weederom: imant heeft voor den Naame *Jesu* gearbeit en is niet moede geworden: Terstont volgt de Vrugt van dit Werk, en hy ondervint met een onuytspreekelyk Genoegen, dat hy voor den Heere getrouw is bevonden. En soo met alle andere goede Werken, sy volgen terstont, en openbaaren haare Vrügten. En behalven dien, soo verwachten de Zaalig-verstorvene, nog een grootere Vergeldinge in de opstandige uyt den Dooden, wanneer de Heere Jesus den geenen, *die met Volhardinge in Goet doen, Heerlykheit, ende eere ende Onverderffelykheit gesocht hebben, vergelden sal het ewige Leeven.* Rom. 2, 7. Dog niet verdienstelyk, en om het Werk als Werks Wille, maar alleen uyt Genaade. Ja het is selfs Genaade, waardoor wy bequaam syn eenig goet Werk op de rechte Wyse te kunnen hervoor brengen. En niet alleen het ewige Leeven, maar ook alle Vergeldinge die in het selve geschiet, is een Genaade-Gifte Godts, door Jesus Christus onsen Heere.

Toepassing.

Sie daar geliefde Broeders en Sisters deese Evangelise Hooft-Waarheit, dat de Doode die in den Heere sterven, van nu aan Zaalig zyn, en dat zy eene allerverquickelykste Ruste genieten, ons naedruckelyk voor Oogen gestelt.

B. 5

Heb.

Hebben dan Godts Kinderen hier haare ongemakken, worden zy door den Arbeit vermoeyt, en zyn zy als Gasten en Vreemdelingen op reyse, om een beeter Vaderlant te soeken, daar is een Ruste voor haar bereyt, een allerzaaligste, een allergenoegelykste Ruste, in het Paradys des Heemels, daar het Lam selve, de afgematte Ziele op het innigste vertroosten, en aan de liefelyke Stroomen der goddelyke Wellusten weyden sal, om steeds in het genott van zyne uytneemende Liefde haar te verblyden. O! geluckige, O! zaalige Dooden die in den Heere gestorven zyn, van u mag men met recht seggen, de Dag des Doots is u beeter, dan de Dag waarin gy gebooren zyt.

Dog Broeders de Tyt en Omstandigheeden nootfaaken ons, van deese heerlyke Overdenkingen te scheyden, en het toepasselyke soo voor te dragen, dat wy teffens aan uwe Verwachtinge voldoen, als het Oogmerk dat tegenwoordig van ons bedoelt wort.

Het heeft den Alwyfen, goedertierenen en Allmachtigen Godt behaagt, de Oudste Leeraar deeser Gemeente, onsen seer waarden en geliefden Amptgenoot HENDRICK TEUNIS de JAGER, door den Doot uyt deese Werelt op te eisschen, en in zyne Ruste te doen ingaan. Gelyk nu de wyse Salomon schryft: *De Gedachtenisse des Rechtveerdigen sal in Zeegening zyn.* Spr. 10, 7. Soo hebben wy ons voorgenoomen, om nae een aloud en Christelyk Gebruyk, deese Gedach-

dachtenis-Reede te doen, op dat ook zyn Naam by ons in Zeegening blyve.

Verwacht egter niet van my Geliefde, dat ick myn waarde Amptgenoot, voor wien ick alle betaamelyke Liefde en Achtting hebbe, met opgepronkte woorden en Loffspiraaken, boven zynen Prys en waardye sal verheffen. Neen: Want ick selve hebbe met hem in zyn siekte, ten aansien van deese Gedachtenis-Reede de afspraak genoomen, niets hierin te bedoelen, dan alleen de Heerlykheit Godts en de Stigtinge der Gemeente. En ick weet dat dit zyn Wille is, niet anders van hem te spreken, als van een Man, die in alle het Goede, dat Godt in en door hem gewrocht heeft, alleen aan Godt de Eere opdraagt; en voor het ovrige sig erkent een Mens geweest te zyn, van Gelyke, Natuur, Beweegingen, en Harts-Tochten, gelyk andere Menschen met Vlees en Bloet bekleet, en die ook daagelyks zyne Gebreeken en Onvollmaaktheeden is onderworpen geweest.

Om nu ter Zaak te komen. Hy is *A. 1690. den 23. Febr.* gebooren. En gelyk certyts Timotheus door zyn godtsaalige Moeder Eunice, soodaanig opgevoet en onderweesen was, dat hy van zyn Kintheit aan, de heylige Schriften heeft geweeten, die hem wys maakten tot Zaaligheid, door het Geloove in Jesus Christus; soo heeft de goddelyke Voorsienigheid dit ook met hem geschickt, dat zyn godtvruchtige

Moe-

Moeder, hem niet alleen van der Jeugt aan tot de Bybel - kunde heeft aangevoert, maar hem ook in de Latynse en Oosterse Taalen laten onderrichten, het welke soo van Godt geseegent wiert, dat men hem al Vroeg als een voorwerp aangemerkt, waaruyt een goed *Schriftgeleerde soude werden, die well onderweesen in het Koningryke Godts, uyt zynen Schatt oude en nieuwe Dingen soude hervor brengen.*

In 't Jaar 1711. den 12 July, wiert hy in de Gemeente tot den Predikdienst verkooren. In het Beginn zyner Bedieninge, was hy nae het Lichaam veelerly Swackheeden en toevallen onderworpen: maar Godt die syne Kracht in Swackheit volbrengt, heeft hem gesterckt in den Geest, en zyn toeneemen is voor allen openbaar geworden. Gelyk ook verscheydene die nog Leeven, en hem in dien vroegen Tyt gekent, sig dit erinneren kunnen, met wat Genoegen zy hem gehoort, en hoe dickwills zy Godt in haare Harten hebben verheerlykt, wanneer sy haar Geloove door hem versterkt vonden.

Daarop is hy in 't Jaar 1720. den 28 July in den vollen Dienst bevestigd. Voor en ontrent syn Bevestiging, waaren de Catechisatie der Kinderen, het onderwys der Doopelingen, en meer andere Dingen seer in 't Vervall, maar Godt die een waakent Oog steeds over syn Gemeente heeft, gaf hem Wysheit en Sterkte, dit alles tot Wellstant van syn Volk
in

in Ordening te brengen. Bysonder is het onderwys der Doopelingen gezeegent geweest aan veelen. Ja wy kennense, die op haar Sterven, Godt hebben verheerlykt, en ons (hoewell wy in onsen selven onwaardige Werktuigen zyn, die niets meer doen als onsen Plicht is) bedankt, wyl zy in dien Tyt Waarheeden door ons geleert, die nu in haar Geest en Leeven geworden, om met een vrolyke Hoop van hier te scheiden. Hy was getrouw en oprecht in het besorgen van de gemeentelyke Wellstant, hoewell, gelyk wy dit nog uyt syn eyge Mont hooren sullen, hy ook zyn Onvollmaakt-heit erkende. Hy was well ervaaren in de Schrifstuurkunde. Hy preedikte Jesus Christus den Gekruysten als het Fondament der Zaaligheid. Hy wees bestendig op het Woort Godts, en op de gesonde Leere die nae de Godtsaaligheid is. Selfs in zyn laaste Jaaren, doe syn Lichaamelyke Swackheeden van Tyt tot Tyt vermeerderden, heeft hy, soo in 't Preediken, als in 't onderwyfen der Doopelingen, gedaan wat hy konde, ook Somtyts boven zyn Vermoogen. Bysonder heeft hem Godt ook in syne Verdruckingen gesterckt, soo dat op seekeren Tyt, wanneer slag op slag hem troff, en vyf zyner Kinderen, by zyn Lieve echt genoot gewonnen, door een vroegtydige Doot wierden weggeruckt, hy sig met Lydzaamheit aan den Wille des Heeren onderworpen heeft. En wy konden meer seggen, maar des Tyt noodigt ons, wyl wy nog iets te berichten hebben, van 't geene hy in syn laaste siekte

siekte en kort voor zyn Doot heeft gesproken.

Seedert zyn laaste swaare Toevall, waarop ook de Doot is gevolgt, ben ick verscheyde maal, Somtyts alleen, Somtyts met andere Vrienden, by hem geweest. Doe ick eerst by hem quam, was zyn Geest bedwellmt, en ick merkte dat er iets in zyn Gemoet was, waardoor hy gedrukt wiert. Te weeten gelyk hy daar nae my dit gesegt heeft: Hy dachte aan dien beminden Leeraar MICHAEL FORTGENS, en hoe die by zyn sterven met sulck een in-nige Vergenoeging sig verblyde, nu haast in de Teegenwoordigheit van den Heere Jesus te sullen verschynen, en dan te konnen seggen, *Siet, Heere, ick en de Kinderen die gy my gegeven hebt.* Daar ick nu op dien selven Tyt voor syn Bedde tradt, soo was dit het eerste waarmee hy my aansprack. *Maar,* (en by dien aanheff was hy soo ontroert, dat hy sig niet van Traanen kon onthouden) *waar zyn de Kinderen die Godt ons gegeven heeft? Waar zyn die Kinderen, waar, waar zynse te vinden?* Hem wiert ten Antwoort gegeven. *De Leeraaren worden in de Schriftuur Visschers der Menschen genoemd. Gelyk nu een Visscher, wanneer hy het Nett onder Waater treckt, niet sien kan wat vangst hy doet, bevoor het selve aan den Oever boven Waater wort gehaalt; Soo kan ook geen Leeraar weeten (uytgenoomen eenige bysondere gevallen) wat winste door hem met het Evangelie Nett gedaan zy, bevoor dit Nett aan den*

den Oever der Eewigheit wort opgehaalt, dan wort alles openbaar wat nu verborgen is, en dan soude hy het sien, dat er ook sulke gevonden souden worden, van wie hy seggen konde, *siet, Heere, ick en de Kinderen die gy my gegeven hebt.* En daarom, dit is in sulc een duystere ure der Aanfechtinge voor ons de beste Raath, dat wy beydes, en onse sondige Gebreeken die ons bedroeven, en onse goede Daaden die wy dan niet sien konnen, aan de Voeten van den Heere Jesus ter neederleggen: Onse Gebreeken, om hem te bidden, dat hy door zyn dierbaar Bloet ons daar van wassche en reynige: En onse goede Daaden, dat hy deselve in 't Licht stelle, zeegene, en de Vruchten daar van in 't eewige Leeven ons doe genieten. Zyn Antwoord hierop was: Het is Godt bekend, dat ick voor zyn Aangefichte gewandelt hebbe in Oprechtigheit ende Waarheit, dog niet sonder veele Afwykingen en Gebreeken. En ick hebbe dit Vertrouwen Genaade te vinden, door Jesus Christus, en zyn dierbaare Soen offerhande, op welken Grond ick ook alletyt gebouwt hebbe: Maar wat de Gemeente aangaat, ick vrees, dat als dien Dag komt, er dog nog eenige sullen zyn, waar van het heeten sal, Waar Zynse? O! segt het haar, segt het haar, op dat zy nog tot inkeer komen, en Genaade vinden moogen. Wat my betreft, ick erken, dat ick meer hadde konnen doen, als ick gedaan hebbe, en mogte het gebeuren dat Godt my weederom herstellde, ick sal myn Plicht beeter waarneemen. En daarby voegde hy uyt Lodesteyn.

Gunt

Gunt my den Heemel langer Tyt,
 Om my tot zynen Dienst te gorden,
 My dunckt, ick will met grooter Vlyt,
 Dat ick geworden ben ontworden.

Mogte het egter gebeuren, (dus vervolgde hy) dat ick niet weer opkome, soo segt het de Gemeente in myn Naam, en segt het soo, dat gy deese woorden haar naedruckelyk op het Harte bint, naamentlyk, dat sy in een broederlyke Liefde, Eendracht en Vreede vereenigt blyven, op dat gelyk ick in myn Tyt dit Genoegen hebbe gehad, de Gemeente in Vreede te sien, zy ook nae myn Doot, sig beneerstigen moogen, te behouden de Eenigheid des Geestes door den Bandt des Vreedes. Want daar Liefde en Vreede woont, daar gebieth Godt het Leeven en den Zeegen in der Eewigheit. Gelyk dit ook zyn laaste Werk en Voorneemen geweest, in een bysondere Leer-Reeden, die hy begonnen en half volltrocken heeft, uyt 1 Corinth. 13, 1-3. de Voortreffelykheit der Liefde, op het naedruckelykste de Gemeente voor testellen: Maar zyn Siekte en Doot heeft dit belett. Wat nu den ovrigen Tyt van zyn Siekte betreft, hy was still, gelaaten, onderwerpelyk aan den Wille Godts, en klein in zyn eygen Oogen. Dickwills sprack hy van de Gemeente, en hoe haar Wellstant best te besorgen, soo dat die seer nae hem aan het Harte lag. Tot dat eindelyk de laaste Dag quam, en doe merkte hy vroeg uyt seker Kenteeken dat de Doot niet verre konde zyn, en

en dat hy sig te gedragen hadde als een waa-
kende Dienstknecht, die niet weet in wat ure
syn Heer komen sal. Van doe aan schickte
hy sig geheel tot het sterven, gaf Bevell aan
zyn Huys, en sprack van zyn Begravenisse.
Daarop betuygde hy; *Nu is er niets in de
Wereld, of de Goddelyke Genaade heeft my Lofs
daar van gemaakt, en wat de Gemeente betreft
(by dit Woort wiet hy innerlyk ontroert)
ick hebbe nog iets in myn Voorneemen gehad, tot
haaren besten te bevorderen: Maar nu beveele ick
haar Goode en syne Genaade. Vertrouwt de Ge-
meente op den Heere, en bemint sy het suyvere
Woort Godts, soo will die ook voor haar Well-
standt sorgen. Myn Tyt is voorby, veel heb ick
gedaan, maar nog veel meer hadde ick doen kon-
nen. Ick hebbe alle myne Sonden en Gebreeken,
en alle myne goede Daaden aan de Voeten van den
Heere Jesus ter needergelegt, en myn gansch Ver-
trouwen staat op hem en zyn Soen offerhande, in
dat Geloove Lieve ick, in dat Geloove sterve ick.
Vervolgens liet hy sig voorleesen het 38ste
Hooftdeel uyt Jesaias, de Woorden VI. 12.
Hy sal my affnyden als van den Drom, van den
Dag tot den Nacht sult gy my ten Einde gebracht
hebben, waaren hem opmerkelyk, want hy
hadde reets eenen Tyt te vooren die Bedenkin-
gen gehadt schielyk te sullen sterven. Maar
het 17de Vers was hem seer troostelyk. *Siet
in Vreede is my Bitterheit geweest, maer gy hebt
myne Ziele liefelyk omhelst, datse in de groeve der
Verteeringe niet en quaame. Want gy hebt alle
myne Sonden achter uwen Rugge geworpen.* Eens*

C

suchte

fuchte hy by hem ſelven. *Sent uw Licht en uw Waarheit, dat die my Leyden, datſe my brengen tot den Berg uwer Heyligheit, en tot uwe Wooningen. Pf. 43.* En daarby voegde hy: *In de Waarheit hebbe ick gewandelt, ſoo vertrouw ick ook dat Godt my ſyn Licht ſal ſenden, en ſchoon dit Licht ſomtyts klein is, het ſal my egter brengen tot den Berg van Godts Wooningen.* Daarop liet hy uyt ſeeker Liet, iets voorleſen van het nieuwe Jeruſalem, en ſeyde, *Ja, dat is de Berg van Godts Wooninge, en daar hoop ick ook te komen.* *Want hoe onwaardig en gebreckelyk ick my ook erken, ick weet egter in wien ick geloove, en dat hy myn Pandt, (dat is myn Ziele voegde hy er by, wyſende met de Vinger op hem ſelven) by hem weg gelegd, bewaaren ſal tot op den Dag ſyner Toekomst.* Met ſulke Gedachten en Redeneeringen is dien Dag geëindigt en den Avont aangekomen. Te 9 Uren ſette hy ſig aan de Tafel, en eer men 't Gedachte, wiert hy ſchielyk in weinig Minuten door den Doot weg geruckt. Zyn laaſte Woorden, waaren met een ſtervende Tong, en onverſtaanbaar, dog ſoo dat den aanheff eenigſins kenbaar, ſeggende met een innige Opdracht ſyner Ziele. *O! Myn Godt, en Zaaligmaaker.* Waarop hy met een genoegelyk Aangeſichte, als imant die ſoetelyk inſlaapt in den Heere is geſtorven: Naamentlyk op den 10den April, in het begin van het 60ſte Jaar zynes Ouderdoms, en nae dat hy bynae 38 Jaaren de Gemeente heeft voor geſtaan,

O!

O! dierbaare Leeraar. O! geliefde Amptgenoot. Rust dan nu van uwen Arbeit. Gy hebt den goeden Stryt gestreeden, gy hebt den Loop voleindigt, gy hebt het Geloove behouden. Rust dan nu in uw Lott, rust in den Schoot Abrahams, Ja rust in het Paradys daar Jesus den Boom des Leevens is, en geniet nu de Vruchten van alles wat in Gode is gedaan; ter Tyt toe dat u Lichaam uyt den Dooden op gewekt, en met u Ziel vereenigt en verheerlykt, gy uyt de Handt van den oppersten Herder, de onverderffelyke Kroone der Heerlykheit sult ontfangen.

Siet Geliefde, dit hadden wy van de Doot uwes Oudtsten en Eerwaarden Leeraars u voor te dragen. Maakt nu sulck een Gebruyk daarvan, gelyk Apostel Poulus u daartoe opwekt. *Gedenckt uwer voorgangeren, die u het Woort Godts gesproken hebben: Ende volgt haar Geloove nae, aanschouwende de uyt komste haarer Wandeling.* Hebr. 13, 7. Heeft hy soo dickwills u van deese Plaatsse geleert en gestigt, siet nu Leert en stigt hy u uyt zyn sterven. Hy toont u, hoe men sig ter Doot moet bereyden, hoe men het Geloove in Jesus moet vast houden, en hoe men alle Aanvechtingen en geestelyke Duyfternissen, door het Geloove, door het Bloet des Lams, en door het Woort zyner Getuygenisse moet overwinnen. Gy alle sult op zyn Tyt dit Padt ook moeten betreeden, en gy weet niet hoe u dan te Moede sal zyn, als gy voor de Poorten der Eewigheit

staat. Denkt dan aan het eene en het ander dat gy nu van hem gehoord hebt, en volgt zyn Geloove nae, op dat u Uytgang mag in Vreede zyn. Siet nu rust hy van zynen Arbeit, en zyne Werken volgen met hem *Beneerstigt u dan om meede in te gaan in deese Ruste. Want daar blyft nog een Ruste over voor het Volk Godts. En die ingegaan is in zyne Ruste, die heeft selve ook van zyne Werken gerust, gelyk Godt van de zyne. Hebr. 4, 9. 10.*

Vergeet het ook niet O! *Waarde Gemeente*, hoe seer uwen Leeraar met uwe Zaaligheid is bekommert geweest, en met wat innerlyke Ontroeringe hy gesucht, *Ach! Waar zynse, waar zyn de Kinderen die my Godt gegeeuen heeft?* Voor hem selven vertrouwde hy, door de Genaade in Christus zaalig te worden: Maar voor u was hy bekommert, dat er een of ander onder umogte verlooren gaan. *O! segt het haar, segt het haar*, soo was het Woort, waar meede hy my dit op het Harte bondt, om u te Waarschouwen. Laat dit dan niet te vergeefs u gesegt zyn. Zyn er onder u, die den Weg ten Leeven nog niet hebben ingeslaagen, of die weederom daar van zyn afgeweeken: Ja zyn er, van wie het met de Woorden van den Soone Godts heeten kan, *gy hebt den Naam dat gy leeft, en gy zyt Doot.* Openb. 3, 1. Soo bedenkt uwe Weegen, en bekeert u, op dat wanneer de Tyt komt, dat de geene die getrouw en volhardende zyn, in gaan in de Ruste, er niemant onder u gevonden

den worde, die achter gebleeven zy: of andersins, de Mondt van uwen Leeraar, sal teegens u op staan in het Oordeel, en getuygen teegens u, dat hy u Stervende gewaarschouwt heeft. Toont dan met er daat, dat de overleedene niet te vergeefs onder u gearbeit heeft, en laat zynen Arbeit, en bysonder deese zyne laatste Waarschouwing, niet vruchteloos aan u bevonden worden.

En Broeders, wy bidden u ook, met de Woorden van dien grooten Apostel: *Erkent de geene die onder u arbeiden, en uwe voorstanders zyn in den Heere, ende u vermaanen. En achtse seer veel in Liefde, om haares Wercks Wille. Zyt vreedzaam onder malkanderen* I Theff. 5, 12. 13. *Zyt uwen voorgangeren gehoorzaam, ende zyt se onderdaanig. Want zy wauken voor uwe Zielen, als die Reekenschap geeven sullen: op dat zy dat doen moogen met vreugde, en niet al suchtende. Want dat en is u niet nuttig.* Hebr. 13, 17. *Broeders biddet ook voor ons dat wy voor den Heere getrouw bevonden worden: Want van de uytdeelders wort geëyscht, dat elk getrouw zy.* I Corinth. 4, 2. *Ja biddet voor ons, aat Godt ons de deure des Woorts opene, om te spreken de Verborgentheit Christi, soo gelyk wy moeten spreken.* Coll. 4, 3. *En terwyl den Oogst groot is, maar de Arbeiders weinige, soo biddet den Heere des Oogst, dat hy meer Arbeiders in zynen Oogst uytstoote. Getrouwe Leeraaren moeten van Godt gebeden worden, en als gy den Heere daar om biddet, dan sal hy se u geeven.*

Denk eens hoe gelukkig gy zyt, wanneer gy van haaren Dienst het rechte Gebruyk maakt. Sy leeren u wat gy gelooven en doen moet, en hoe gy leeven en sterven moet, om zaalig te werden. Soudet gy haar dan niet lief hebben, soudet gy niet gaarne aanneemen, het geene sy als des Heeren Woort u verkondigen, daar het Oogmerk van haar gansche Bedieninge is, om u in Tyt en Eewigheit gelucksaalig te maaken.

Bysonder, heeft de Heemel-Stemm u aangeweesen, datse *Zaalig zyn die in den Heere sterven*, soo tracht ook daarnaec dat gy in den Heere leeven moogt. Wie in den Heere sterven will, moet eerst in den Heere leeven. Leevt dan in den Heere Jesus, en laat hy door het Geloove in uwe Harten woenen. Brengt Vruchten voort der Bekeeringe weerdig, en betaamelyk aan een Volk dat sig des Heeren noemt. Rust van sondige Werken, en houd den Heere steeds Sabbath in uwe Zielen. Arbeit den Arbeit der Liefde, en der goede Werken. En *werkt uwer selfs Zaalighert met vreesse en beeven. Want het is Godt die in u werkt, beyde het Willen en het Werken, nae zyn Wellbehagen.* Phil. 2, 12. 13.

Dan behoeft gy voor de Doot niet te schrieken. Laat die schrieken, die niet in Christus zyn, die haaren Leevtyt in Sonden en Ydelheeden hebben door gebracht, en die in dien doodelyken Schipbreuk, haare arme en naakte

naakte Zielen, als aan eenen onbekenden Oever vinden uytgeworpen, daar de aakelyke Duysternisse van een eewige Nacht haar overdeekt, en met eene onuytspreekelyke Angst en Onruste vervult. Gy daar en Teegen, gy weet in wien gy gelooft, en de Stemme uyt den Heemel roept u toe: *Zaalig zyn de Dooden die in den Heere sterven, van nu aan.* Leevt dan in den Heere, gy sult gewisselyk in den Heere sterven. Uwe Zielen sullen in gaan, in de Ruste van het Paradys, daar Jesus haar met zyne eewige Lieve sal verquicken; en uwe Lichaamen sullen rusten in de Aarde, daar geen smarte nog Vermoeyinge meer onderonden wort. En in den Dag der Opstandinge, wanneer Ziel en Lichaam weer vereenigt en verheerlykt syn, sult gy met Blydschap uwe getrouwe Leeraaren aanschouwen, en uwe Leeraaren, u als haare Blydschap en Kroone aanmerkende, sullen vreymoedig voor het Aangesichte van Jesus seggen konnen, *Siet, Heere, hier zyn wy, en de Kinderen die gy ons gegeven hebt.* Waarop dan gy en uwe Leeraaren, 't saamen opgenoomen sullen worden in de Wolken, Koning Jesus te Gemoete in de Lucht, om van hem te ontfangen, de heerelyke Erffnisse, en de Kroone der Rechtveerdigheit, die in de Heemelen bewaart wort, voor ons, en alle die zyne Verschyninge hebben lief gehadt.

Dit

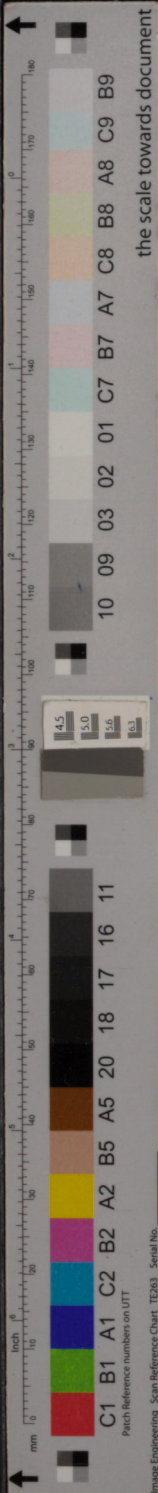
Dit allès geeve ons, die Zaalige, en alleen
Machtige Heere, de Koning der Koningen en Heere
der Heeren, die alleen Onsterffelykheit heeft, en
een ontoegankelyk Licht bewoont, den welken geen
Mensche gesien en heeft, nog sien en kan, welken
zy de Eere en eewige Kracht tot in alle Eewigheit.
Amen.

Naefang.
Het Gebeth onses He. ren.
Vers 8. 9.

Gepreedickt tot Altona, den
20 April, A. 1749.

the scale towards document

) 39

39

an eenen onbekenden
orpen, daar de aakelyke
ewige Nacht haar over-
onuytsprekelyke Angst
Gy daar en Teegen, gy
oft, en de Stemme uyt
e: *Zaalig zyn de Doode*
, van nu aan. Leevt
sult gewisselyk in den
Zielen sullen in gaan, in
ys, daar Jesus haar met
l verquicken; en uwe
en in de Aarde, daar
moeyinge meer onder-
den Dag der Opstandin-
lichaam weer vereenigt
sult gy met Blydschap
ren aanschouwen, en
ls haare Blydschap en
, sullen vreymoedig
van Jesus seggen kon-
zyn wy, *en de Kinderen*
Waarop dan gy en
nen opgenoomen sullen
n, Koning Jesus te Ge-
om van hem te ontfan-
fenisse, en de Kroone
die in de Heemelen be-
, en alle die zyne Ver-
gehad.

Dit